

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
PALANKA, Béré Gromon Dezső-utca 14 sz.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felélős szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkeszti Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . . . 6— K
 Fél évre . . . . . 3— K
 Amerikába egész évre . . . . . 8— K
 Nyitlár sora 30 fillér.

Háború és kertészet.

Ne csak azok szolgálják a hazát, kik az ellenséggel küzdenek, hanem mindannyian, akik itthon maradtunk s otthonunkat, kicsi vagy nagyobb kertünket élvezzük.

A háborús események folytán tavasszal lényegesen kisebb lesz a zöldségtermék, s így mindenféle friss főzelék behozatala. Ez annál súlyosabb fog érinteni bennünket, mert hiszen akkorára a konzerv — és hüvelyes főzelékek, valamint a rizskása a hadbanállók nagy fogyasztása folytán nagyjában elfogytak.

Hazafias munkát végzünk tehát, ha az élelmiszereket lehetőleg szaporítjuk. Mindenki, akinek kertje és alkalmas berendezése (üvegháza, melegágya) van, kötelességének kell, hogy érezze, hogy ezeket főzelék termelésre már jökor kihasználja.

Nemcsak hogy önmaga jut ezáltal friss főzelékhez, amelyet különben drága pénzen kellene vásárolnia, hanem még vásárra is küldhet, amiáltal a köz élelmézéshez hatásosan hozzájárulhat.

A következő főzelékeket lehet már mostan bevetni: kelvirág, kel, kalarábè, saláta, nyári-endivia és hónapos retek. Ezek a zöldségtermék meleg, félmeleg üvegházakban és melegágyakban jól tenyésznek.

Sárgarépát, petrezselymet, hagymát, feketegyökeret, parajt kedvező időjárás esetén már február hónapban szabad földbe lehet vetni.

Ha a borsót januárban faladikába ültetjük márciusban már bátran kiültethetjük a szabadba.

A kelvirág, káposzta és kel áttelelt palántáit márciusban kiültethetjük a szabad föld barázdáiba.

Burgonya könnyen csiráztható és a kert védett helyeire kiültetve hamarabb használható.

Hogy lehetőleg korán nagymennyiségű zöldséget termeszthessünk,

főleg a meleg ágyakra kell különös súlyt fektetnünk.

Nagyon kevés befektetéssel itt nagy eredményt érhetünk el még kis kertünkben is. Akármilyen egyszerű deszkaláda ablaküveggel és elegendő ló és tehén trágyával (amely továbbra is földünk előnyére válik) megfelel ennek a célnak. Az ablaküveg helyett szükség esetén olajos v. zsíros papírral bevont fatereteket is használhatunk.

Kertcsékné vagy kis földünk, mely eddig csak örömünkre szolgált járuljon hozzá most családunk és ha lehet embertársaink, megélhetésének megkönnyítéséhez.

Előrelátó beosztás, szeretteljes gondosság itt szép eredmények eléréséhez vezet.

Felvilágosítás és tanácsokkal mindenkor szívesen szolgál a **A „Női segély a háboruban“ Gyümölcs és főzelék alosztálya** Wien IX. Boltzmann-gasse 12. — Budapest II. Akos utca 16.

HIREK.

Perecz János közhuszár halála.

Hadseregünk Aranykönyvből írjuk ki a Perecz János közhuszár halálára vonatkozó adatokat. Perecz Jánost, az 5. huszárezred tartalékos közlegényét egy előkelő rangú tisztje sürgős parancssal elküldte egy gyalogos ezredeshez, kinek ezrede tűzben állott. Tűzzel — ágyu- és puskatűzzel — árasztotta el az ellenség az ezred árkaikhoz vivő egész területet is. Perecz János lovára kapott és a legrövidebb úton, a merre legvadabbul és siette az ellenség lövedékei, igyekezett a parancsnok felé. Golyó, pukkanó bomba csoda módra elkerülte. Már csak hatvan lépésnyire volt a miénk rajvolánától, mikor egy csomó jól oázelt orosz golyó a lovat is gazdját is leterítette. Az ezredparancsnok, kihez a huszár a parancsot vitte, szemtanuja volt Perecz János egyszerű lovaglásának, azután pedig gyászos sorsának. Nyomban hozzászalajszotta

egy gyalogos ordonánctát. A haldokló huszár meglátja a katonát, összeszedi minden erejét, felemeli kezét mely az írott parancsot szorongatja görcsösen azzal előre mutat és mintha haptákban állna, hivatalos módon jelenteni kezdi:

— Ezredes urnak . . .

Ennél tovább nem jutott Perecz János. Kilehelte hősi lelkét a magyar huszár. Emlékét mint a katona kötelességtudásának fényes példányát fogja megőrizni hadseregünk Aranykönyve. Királyunk pedig a másodosztályú vitézségi éremmel tisztelte meg a hős huszár emlékét.

Szerb fogságból. Pécsről írják: Egy bonyhádi asztalos, aki a pécsi honvédeknel szolgált, szerb hadifogságba került. Most levelét irt feleségének melyben emondja, hogy Losnica mellett megsebesülve került fogságba. Elég emberségesen bántak vele a kórházban és már fel is gyógyult. Nisben a zsidóság akciót indított, hogy a zsidó hadifoglyokat adják ki. Ép így az iparosokat is elhelyezik, hogy szakmájukban dolgozhassanak. Ő egy butorgyárba került amelynek zsidó tulajdonosa közbenjárta a miniszternél és körülbelül nyolcvan ipari munkát végeznek. Vele együtt dolgozik a gyárban két mérnök, két hivatalnok, egy fogtechnikus és egy jogász.

Gyöngé nők. A feministatábor már régen hangoztatja, hogy a nők épen nem olyan gyöngék, mint a férfiak hiszik és ma már ez a gyöngé nem mindazt a munkát képes elvégezni amire a nadrágosak büszkélkedni szoktak. És példákat soroltak föl annak illusztrálásáról, hogy a leányok és az asszonyok a legtöbb munkakörben mennyire beválnak és mennyire képesek arra is, hogy a férfimunkásokat kiszorítsák. Hogy sok tekintetben igazuk van, azt senki sem fogja kétségbevonni, de azt is meglehet állapítani hogy vannak dolgok, amikkel egyáltalában nem képesek megbirkózni. Mikor a háboru kiütött és a mikor

a többek között a villamosok kalauzai sorában nagy hiányok álltak be, egyes városokban, mint például Szegeden, a nők munkáját óhajtották igénybe venni és miután elég vállalkozó akadt, mihamar bekövetkezett az az idő, hogy a villamoskocsikon kalauzszolgálatot teljesítettek. Ez a diosőség azonban mindössze néhány napig tartott, mert a női kalauzok sorban kidőltek, meggyőződve arról, hogy ezt a munkát egy hétig sem bírják. Budapesten az utóbbi években többször megtörtént, hogy a rikkanci tisztségre leányok és asszonyok is pályáztak s az újságeladást a kezükbe vették. Ezek közül a kísérletezők közül azok, akik egy-egy helyen szépen letelepedtek vagy álldogáltak, aránylag hosszabb ideig munkálkodtak, de azok, akik a férfiak módjára a villamosokra is felugráltak és az árusítást a kocsikban is folytatták elég gyorsan letörtek, végleg lemondva arról, hogy ily módon keressék, végleg lemondva arról, hogy ily módon keressék meg kenyerüket. Azokban az időkben, amikor a fővárosra leesik a hó és pedig nagy mértékben, meg akkor, amikor a férfimunkás kevés, a megszorult hatóság több ízben hirdette, hogy női munkásokat is alkalmaz. Bármennyire szívesen tette volna azonban, hogy kereselhez juttassa őket a módja nem volt meg hozzá, mert igen kevesen jelentkeztek és azok is, akik a látáshoz hozzákezdtek, rövid idő alatt kidőltek. Ezek között pedig erős munkához szokott némberek is akadtak, de ezen a téren ezek is gyöngéeknek bizonyultak. Legutóbb, amikor a férfiak száma még jobban megfogyott, a nőtisztviselők országos egyesülete, hogy munkanélküli tagjainak kenyeret biztosítson, egyeseket a tagági díjak beszédésével bizott meg. A illetők szívesen vállalták ezt a munkát és buzgalommal hozzá is fogtak, de néhány nap vagy hét múlva már elszontyorodva jelentették, hogy a pénzbeszedésre alkalmatlanok és állásaikról lemondtak.

A baromfitenyésztés és a háború. A földmivelésügyi miniszter

hivatkozással a háborus viszonyokra, a melyek az állami gazdálkodásban a legszélsőbb takarékosagra intenek, értesítette a Baromfitenyésztők Országos Egyesületét hogy lehetetlenné vált a baromfiköztenyésztésnek az elmúlt évekhez hasonló nagyarányú támogatása. Ehhez képest a földmivelésügyi miniszter kénytelen a cse-rebaromfikiosztást és a nemesvérű baromfitörzseknek ingyenes kiosztását a további intézkedésig megszüntetni.

Rendelet a répaárak megállapításáról. A hivatalos lapban a miniszteriumnak egy rendelete jelent meg, mely arról intézkedik, hogyan fogják tőzsdei árjegyzés híján a répa szállítása iránt kötött szerződések teljesítésekor a vételárát megállapítani. A 368/1915 M. E. sz. rendelet e tárgyban így intézkedik: „Azoknak a szerződéseknek a teljesítésénél, a melyekben a szállításra lekötött cukorrépa vételára valamely tőzsde nyerscukorárjegyzései havi átlagainak alapul vételével van meghatározva, a vételár kiszámításánál a felek újabb megállapodásának hiányában azt az árat kell alapul venni, a melyet az illető tőzsde havi átlagai helyett egy, felerészben a cukorrépa-termelő, felerészben a nyerscukorgyárak érdeklteji köréből alakított négy tagu bizottság meghallgatása után a pénzügyminiszter a kereskedelemügyi miniszter és a földmivelésügyi miniszterrel állapittatik meg.

A szabadkai katonaszabadítás miatt letartóztatott orvosok ügyét a pozsonyi büntető törvényszék fogja tárgyalni. A letartóztatott orvosokat a következő ügyvédek védik: Dr. Günther védője dr. Vécsei Samu szabadkai és dr. Szilágyi Arthur Károly fővárosi katonai védő. Dr. Vécsei Jenő védője dr. Székely Áron, dr. Horváth Moric szabadkai és dr. Darvai Fülöp orsz. képviselő budapesti ügyvéd. Dr. Biach Arnoldné védője Birkáss Gyula szabadkai ügyvéd. Dr. Günther Józsefet az eset annyira megviselte, hogy súlyos betegen várja pörét.

Egy bácsme gyel önkéntes kiténtetése. Berecz István önkéntes, Gombos község érdemes jegyzőjének fia a háború kitörése óta az északi harctéren kitartóan és lankadatlanul küzd ritka szerencsével. Még eddig semmi baja nem történt. Vitézsége jutalmául a napokban az ezüst vitézségi éremmel lett kiténtetve. Egy igen heves tűzben ezredese és őrnagya egy srapel lövedéktől súlyosan megsebesültek. Az ő személyes bátorsága mentette ki őket a veszedelmes helyzetből és biztos fedezékbe helyezte őket.

A «**Vasárnapi Ujság**» február 7-iki száma ismét tele van szép és érdekes képekkel, a harctéren levő munkatársak felvételeivel. A harctoknak egész új mozzanatai láthatók itt, melyek minden leírásnál jobb megvilágosítást adják a történő eseményeknek. A nyugati harctér érdekességeit is több kép mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Binder-Kriegelestein elbeszélése, Szöllösi Zsigmond tárczája, cikk a Nemzeti Színház megnyitásáról. Egyéb közlemények: Madarász József és Sebeny Antal arcképe, a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték. Halálhírek stb. A «**Vasárnapi Ujság**» előfizetési árajánegycévre öt korona a «**Világkrónika**»-val együtt hat korona. Megrendelhető a «**Vasárnapi Ujság**» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4). Ugyanírt megrendelhető a «**Képes Néplap**», a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

A hadbavonult bácsme gyei tanítók. A bácsme gyei állami, községi felekezeti tanítók és polg. isk. tanárok közül háromszázhuszonnyolcan vonultak a háborúba. És pedig: állami 65 községi 30, róm. kath. 120, gör. kel. 39 ev. ref. 14, ág. ev 33, izr. 6; polgári isk. tanár pedig 11.

A zsonbri izr. hitközség új vezetősége a napokban így alakult meg. Elnök lett nagy lelkesedéssel egyhangulag dr. Czeis Lajos. Választmányi tagok: Deutsch Mór, Grünbum Nádor, Holänder József, dr. Gutmann Zsigmond, Káldor Márk, Bondy Arnold, dr. Scheer Armin, dr. Turányi Zsigmond, Teltsch Oáspár, dr. Wolheimer József, Wámoscher László, Hodosi Sándor, Robitsek József, Steinfeld Ignác, Scheer Ignác, Szőke József.

A zentai iskolaszék alelnökévé az elhunyt dr. Fülöp Adorján helyébe Dobos Antal járásbíró választották meg.

A Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep tulajdonosa:

CASPARI FR. 3 millió gyökeres fásoltványt
10 „ amerikai alanyvesszőt.
MEDGYES, Nagyköllő megye, ajánl: 2 „ amerik. és hazai gyökerest.
Csa saj termésű, feltétlen fajtiszta, szép anyagot leszállított áron. Képes árjegyzék ingyen!

A «Vasárnapi Ujság» Január 31-iki száma ismét tele van érdekesnél érdekesebb arcztéri képekkel: bemutatja Frigyes főherczeg főparancsnok és Károly Ferencz József trónörökös látogatásait vítez csapás felvételeit, jeleneteket a harcztérről, a bárfai orosz rombolás képeit. Sérirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Szöllösi Zsigmond tárczája, Érdekes emlékezés Herman Ottó-ról, Binder-Kiegelstein elbeszélése. Egyéb közlemények: képek a nyugati harcztérről, a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre öt korona, a «Világkrónika» val együtt hat korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadói hivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— A mi vitézeink. A s jótudásúak két magyar tiszt hősiességéről emlékezik meg. Buzinkay Béla, a 2. dragonyosrezd kapitánya, az egyik. Az északi harcztéren földéritő szolgálatot kellett végeznie. Egyszerre csak egy előretolt orosz osztazs észrevette őt az embereivel és heves tüzezelést zudított rájuk. A kapitány meg is sebesült, de azért megakadályozta az ellenséget abban, hogy elvágja a járőrt. Később egy nagy orosz őrzőjárat rohammal vert szét és fontos jelentésekkel, tájékoztó levon, sebesülve érkezett vissza parancsnokságához. Derekas magatartásáért legfelső dicső elismerést kapott. — A 63. gyalogrezd egyik zászlóaljához beosztott gépfegyverosztaz nemcsak segítséget, de teljes sikert is hozott a zászlóaljnak egy rendkívül szorongatott helyzetben. Rimbás György főhadnagy, a gépfegyverosztaz parancsnoka, egy odalt levő vizmosásból oldalba kapta az ellenséget. Az egyik gépfegyvert maga kezelte és hosszas, kitartó fárdozás után onnan a vizmosásból elsöpörtc az oroszokat. Öt óra hosszat, délutáni egy órától estí hat óráig, tartott a kétségbeesett küzdelem, a melyben 63-asaink maradtak győztesek. S ezalatt az egész idő alatt Rimbás főhadnagy térdig érő jégheideg, rohanó vízben állott s majdnem megfagyva kezelte a gépfegyvert és tizenegyszer töltényt lött ki. A király a hadiszertményes katonai érdemkereszttel tüntette ki. Ez már a második kitüntetés, amelyet Rimbás főhadnagy az ellenség előtt tanusított vítez magatartásáért kapott.

Eladó gyümölcs és rózsa fak

Alma, körte, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajsi- és őszibarack, Mandula, ringló- és besztercei szilva, igen szép erős példányok, magas, feltörős és piramis alakban 100 drb 40—70 kor. Bokor- és futórózsa legjobb fajtákban 100 drb 40—50 korona. Gyümölcs-csemetéből igen nagy készlet, u. m. alma, körte, birs, Prunus Mahaleb, Prunus Mirabolán, sárge- és őszibarack 1000 darab 12—30 kor-ig. Megrendelhető még Hársfa nagylevelű, Gömb- és Piramistikák, Tuja Compacta és Piramidális és Fenőfák. Ezekből is nagy készlet és olcsó. — Név- és árjegyzéket bérmentve küldök.

Szabó István kertészete Ujszedő, Főfisor 35.

Szőlő-olmány!

A háborus időm miatt olcsó árákon eladó!

- I. o. gyökeres fásoltvány.**
1. Borfajták ezre	130 K
2. Csemegefajok ezre	140 K
3. Direkt termő piros Delaware, Százszoros és Csabagyöngye	200 K
4. Gyökeres Ripária Portális	20 K
5. Rupestris Montikula	40 K
6. Rip, Berlandieri	70 K
- fenő árak csomagolással értendők. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Kitűnő asszu és új borok jutányos áron kaphatók.

Tisztelettel Molnár Mihály, Abaujszántón.

Horgony-thymol-kenőcs.
Keményebb sérüléseknél, nyitott és égési sebeknél. Ár: kor. — 80.

Horgony-Liniment. Capsol compositus.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fajdalommentes betörőfűs hűléseknél, rheumáknál, köcsvényknél stb.
Üvege: kor. — 80, 1.40, 2.—.

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Vérességységű és sáprókmál.
Üvege: kor. 1.40.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül beszereshető.
Dr. Steiner „Az arany országház”, című, gyógyszer-társulat, Prága I., Ellésozóstraza 2.

Kert- és föld-birtokosok!

e nehéz időben minden talpalatnyi területüket hasznatható termelésre fell kell hogy használják!

Különösen sok zöldséget, spenótot, retekét, borsót, dughagymát, burgonyát bevált fajokban és valamennyi más jövedelmező fözelékekkel vessünk!

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld

Mühle Arpád

udvari szállító — kertészeti telepe Temesvár.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi balsam

Köcségésnél, rekedtségnél, storkbajnál, tüdőbajnál, influenzánál, gyomorgörcsnél, máj- és lépgyulladásnál, étvágytalanságnál, rosz emésztésnél, foglajásnál és szájbetegeknél, égési sebeknél, kiütéseknél stb. biztos hatású, 12 kicsi vagy 6 dupla üveggel vagy egy utazóüveggel 5-60 korona.

Egyedül valódi centifolia-balsam mely oly régi, akár rákos sebeket is, daganatot, sérülést, gyulladást, karbunkulust, gyógyítja, eltávolítja az idegőn fészeket, meggátolja a vérmozgást és égési sebeket és többnyire nélkülözhető testi és operációt. 2 tégely 3-30 korona naponta szétkölődéssel az őszeg előzetes beklűdése ellenben. Thierry A. gyógyszerész Prágradá Rohits mellett. Kapható még Karl Brady Wien, I., és nagyban Thallmayer & Seltz & Kochmeister utóda drogériájában.

Az egész világon az összes népeknél és nemzeteknél elvan terjedve 23 év óta a Kathreiner-féle Kneipp malátakávé.

A Kathreiner millió és millió családnak mindennapos reggeli és oszsonni itala.

Kell-e ékebben szóló bizonyíték ezen legteljesebb kávépótlásra és pótkávé iósága, zamata és olcsósága mellett?

VASÁRNAPI ÚJSÁG

Minden újonnan belépő előfizető ingyen kapja a Vasárnapi Ujság díszes karácsonyi albumát.

Művésztárlatokat kívánatra minden-kinél küld a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatal, Franklin-Társulat, Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

CSERNICSEK IMRE

könyvnyomdája

PALÁNKA

Templom utca 14.

Polgári iskolával szemben.

Elvállal mindennemű üzleti és
irodai nyomtatványokat

jutányos

áron!

lehet beszerezni
kifogástalan minőségű
Gyümölcsfaanyagokat
Gyümölcs és Sétányfákat
Sima gyökeres és oltott
SZŐLÖVESSZÖKET.
Árjegyzéket ingyen küldünk

FISCHER és Tsa
faiskolák és szőlőültvénytelepek
Tulajdonosok: J. AMBROSI M. és Fischer L. örökössei

Aki a Kathreiner-féle Kneipp malátakávét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 23 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új nagy gyár épült. A legmodernebb gépek és műszaki berendezések segítségével a valódi Kathreiner' előállítására szolgáló híres Kathreiner-féle eljárás még tökéletesbedott.

A Kathreiner mindig a legjobb ital volt, most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmúlja.

Fűszeres, kladós, tápláló s emellett egészséges és oltó: ez a valódi Kathreiner.